

Det hendte i 1997

En årskavalkade trykket i Årbok for Den norske kirke

JANUAR 1997

1

Ny lov om Den norske kirke iverksettes og avløser kirkeloven av 1897. Den nye loven ordner opp i det uklare ansvarsforholdet mellom menighet og kommune. Lokalmenigheten får rettslig og administrativ selvstendighet, som ivaretas av menighetsrådet og et kirkelig fellesråd i hvert prestegjeld.

1

Bjørgvin-biskop Ole D. Hagesæther varsler under en nyttårsmottakelse for sine prester at han vil engasjere 30 lekfolk til å holde gudstjenester i Bjørgvin. De leke gudstjenesteledere skal avhjelpe prestemangelen og kan etter kursing være i virksomhet neste vinter.

3

Prinsesse Märtha Louise og biskop Sigurd Osberg deltar i en markering i og utenfor Undrumsdal kirke til minne om 560 trafikkofer som ble drept eller alvorlig skadet på Vestfold-veiene i 1996.

5

Forslaget til nytt salmeboktillegg for Den norske kirke presenteres. Tillegget har med nyere norske salmer, flere nordiske salmer og salmer fra unge kirker i den tredje verden. Forslaget sendes på høring før behandling i Bispemøtet og Kirkerådet.

6

Biskop Ola Steinholt tar til orde for en landskonferanse for å komme fram til ett felles syn i kirken på kirkeasyl. Flere sentralkirkeledere tar til orde for avslutning av asylopphold, men møter lokale reaksjoner.

13

For første gang på 13 år ordineres en kvinne i Agder til prestedtjeneste. Domprost Jan A. Erichsen ordinerer Hanne Elstrøm Kjær i Eidanger kirke på fullmakt fra biskop Halvor Bergan.

17

Biskopene i Bjørgvin og Møre sender ut korsbod gjennom alle prestegjeld fra Sogn til Romsdal som et ledd i markeringen av at det er 1000 år siden kristendommen kom til området. Fire kors sendes ut fra Dragseidet på Stadlandet, der Olav Tryggvason kalte folket til ting i 997. Korsstafetten ender på Dragseidet 15. mai.

17

Menighetsrådet i Metodistkirken i Trondheim ber politiet om hjelp til å kaste ut 14 sultestreikende tamiler.

20

Nidaros biskop og bispedømmeråd flytter sine kontorer til den nye østfløyen i Erkebispegården i Trondheim. Innflyttingen markerer at kirken er tilbake i Erkebispegården - 460 år etter at den siste erkebiskop, Olav Engelbrektson, måtte flykte fra landet i 1537.

26

Undertegning av historisk avtale om kirkefellesskap mellom Den norske kirke og Metodistkirken i Norge under festgudstjeneste i Fredrikstad domkirke, med etterfølgende samvær i Sarpsborg metodistkirke. Biskop Hans Växby og hovedstyreleder Per-Endre Bjørnevik undertegner for Metodistkirken og biskop Andreas Aarflot og kirkerådsformann Oddbjørn Evenshaug for Den norske kirke. Kirkemøtet i Den norske kirke sluttet seg til avtale-dokumentet Nådens fellesskap i 1995 og Metodistkirkens årskonferanse året etter.

26

Evangeliseringsheftet "Fra Minus til Pluss" distribueres til alle norske husstander for innsamlede midler. En tverrkirkelig aksjonskomite står bak. Flere hundre menigheter deltar, blant dem ca. 50 i Den norske kirke.

FEBRUAR 1997

3

Teolog Astri Hauge er den første som får tildelt Norsk Kvinnelig Teologforenings ærespris.

6-7

De tre sentralkirkelige råd Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd samles til møter i Trondheim, og har for første gang felles møtesesjoner. Kirkerådet vedtar å be om en offentlig utredning av spørsmålet om stat og kirke. Rådet drøfter lokalisering av Kirkemøtet 1998 på bakgrunn av forslag om Bergen, men utsetter saken til mai.

27

Jelsa kirke i Suldal- en 350 år gammel trekirke - blir forsøkt påtent, men brannen slukker av seg selv uten å gjøre skade.

MARS 1997

15

Lagdommer Hanne Sophie Greve overrekkes Kirkeakademienes Brobyggerpris for 1997.

17

Flertallet i en arbeidsgruppe nedsatt av Kirkerådet anbefaler ikke deling av Agder bispedømme, men foreslår i stedet styrking av bispedømmeadministrasjonen i Kristiansand. Mindretallet anbefaler at Telemark skilles ut som eget bispedømme.

18

Frikirkerådets årsmøte i Sandefjord vedtar med knapt flertall å arbeide aktivt for et slille mellom stat og kirke.

17-20

Bispemøtet går inn for en ny kirkelig utredning av forholdet mellom stat og kirke, og at det arbeides med forskjellige mulige modeller for stat/kirke-forholdet. Biskopene - med unntak av Rosemarie Køhn - kritiserer regjeringens forslag til ny opplæringslov for å tone ned skolens kristne profil.

26

Islamsk Råd og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke sender ut felles brev med oppfordring til henholdsvis muslimske og kristne menigheter om å ta kontakt med hverandre.

31

Erkebispegårdens kapell i Trondheim vigsles av biskop Finn Wagle.

APRIL 1997

3

En arbeidsgruppe nedsatt av Kirkerådet fastslår at dåp fortsatt bør være en forutsetning for konfirmasjon i Den norske kirke. Utvalget foreslår en ordning for kirkelig velsignelse - primsigning - av udøpte som har fulgt konfirmasjonsundervisningen, men som ikke vil la seg døpe. Kirkerådets nemnd for undervisning går mot forslaget om primsigning .

6

Børre Knudsen "vigsles" til "biskop" i "Strandebarm prosti" under en gudstjeneste i Kautokeino kirke. Knudsen lyser leger, politikere og alle biskopene i Den norske kirke i bann. Finnmark-sokneprestene Olav Berg Lyngmo, Kautokeino, og Arne Thorsen, Gamvik, velger å forholde seg til Knudsen som sin biskop.

13

Biskop i Stavanger bispedømme, Bjørn Bue, dør 63 år gammel, etterat han ble rammet av hjerteinfarkt 21. mars under innledningen til en bispevisitas. Bue begraves fra Stavanger domkirke 21. april med kong Harald til stede.

18

Kapellan Johannes Holm i Sør-Varanger inngår homofilt partnerskap og velger å slutte i stillingen.

18

Biskopene Odd Bondevik i Møre, Ole D. Hagesæther i Bjørgvin, fungerende biskop Per Frick Høydal i Stavanger, og Mellomkirkelig råds leder Sigrun Møgedal, får stor medieoppmerksomhet ved å tilkjenne at de går mot bygging av gasskraftverk.

MAI 1997

15

Oslo domkirke starter feiringen av sitt 300 års jubileum, en feiring som varer til desember. Hovedfeiringen skjer 2. november med innvielse av nytt orgel til 9 millioner kroner.

25

8.000 tilreisende med kong Harald i spissen deltar ved en friluftsgudstjeneste på Dragseidet

på Stadlandet. Gudstjenesten holdes ved steinkorset som er reist der Olav Tryggvason i 997 ga folket valget mellom dåp og slag.

JUNI 1997

1

Erkebispergården i Trondheim åpnes av kongeparet.

2

Residerende kapellan Johan S. Østerhus i Fjell og Strømsø menigheter i Drammen får ikke medhold på noe punkt i erstatningssaken han anla mot biskop Sigurd Osberg og Kirkedepartementet. Østerhus ønsket å få kjent ugyldig retningslinjer som fratok ham daglig lederansvar på grunn av samarbeidsproblemer.

28

Kapellan Siri Sunde i Nordre Land inngår homofilt partnerskap.

JULI 1997

11

Norsk Luthersk Misjonssambands 39. generalforsamling i Stavanger gir kvinner stemmerett til generalforsamlingen. 724 stemte ja, mens 161 sa nei. Vedtaket innebærer at i læresaker må rådsmøtet - som bare består av menn - først ha anbefalt det med 2/3 flertall. Johannes Samnøy gjenvelges som hovedstyreformann.

18

Justisdepartementet lar 11 kirkeasylfamilier med tilsammen 20 barn få oppholdstillatelse. Departementet følger dermed anbefalingen fra Kirkeasylkommisjonen, som leverte sin innstilling. 1. juli.

24

Salmer 1997 presenteres for offentligheten ved en gatekonsert på Karl Johan i Oslo. Boka inngår som et tillegg til Norsk Salmebok fra 1985, og kan tas i bruk i alle Den norske kirkes menigheter. Salmer 1997 utgis på Verbum forlag.

27-31

Norske Kirkedager holdes i Trondheim under mottoet Her er det folk som søker Herrens ansikt.

AUGUST 1997

24

Fantoft stavkirke i Bergen vigsles av biskop Ole D. Hagesæther. - fem år etter brannen som la kirken i ruiner.

25

Sven Oppegaard (52) begynner som assisterende generalsekretær i Det Lutherske

Verdensforbund i Geneve, med ansvar for økumeniske saker.

31

Olavsstipendet tildeles adjunkt Torhild Moen, sokneprest Torgils Aurdal, cand. philol. An-Magritt Granli, og høyskolelektor Solveig Skeie.

SEPTEMBER 1997

16

Professor ved Menighetsfakultetet, Ernst Baasland, får flest stemmer (82 førstestemmer) i den kirkelige valgrunden ved bispevalget i Stavanger, med rektor ved Misjonshøyskolen Øyvind Eide og høyskolelektor ved Diakonhjemmet, Kjell Nordstokke, kommer på delt annenplass med 73 førstestemmer.

16

Sokneprest Einar Gelius får nei fra biskop Andreas Aarflot til å la muslimen Aslam Ahsan tale under søndagens gudstjeneste i Vålerengen kirke i Oslo.

18

Residerende kapellan Morten Fleischer (43) vinner formannsvalget i Den norske kirkes Presteforening med 137 stemmer foran sokneprest Kristin Stang Meløe (41) med 88 stemmer.

29

En narkotikadømt pakistaner søker tilflukt i Bøler kirke i Oslo, mens han forsøker å få sin sak gjenopptatt og for å slippe å bli utvist fra Norge.

OKTOBER 1997

4

Kirkens Nødhjelp markerer sitt 50 års jubileum med en jubileumsforestilling i Oslo for 1.000 mennesker.

2-8

I et enstemmig Bispemøte-vedtak forplikter biskopene seg til å opptre på samme måte i sin embetsutøvelse, selv om de fortsatt er uenige i synet på homofilt samliv og kirkelig tjeneste. To ulike syn skal ikke få splitte kirken. Av hensyn til menighetene bør det være felles ordninger i hele kirken. Homofilt samboende skal ikke nektes nattverd.

Bispemøtet drøfter teologistudentenes vei til prestetjeneste på bakgrunn av en arbeidsgrupperapport, som mener det blant annet kan være aktuelt med bruk av psykologtester for å finne ut om en person er skikket til tjeneste. Biskopene ønsker tettere kontakt mellom prestestudentene og bispedømmene allerede i studietiden.

12-19

Menighetsrådsvalget gjennomføres i 1310 menigheter i Den norske kirke. Nytt er at valget denne gang også kan skje på hverdager mellom to søndager. 20.000 personer er nominert på valg til 9.000 plasser.

26

Vaktmester Finn Indrebø "vigsles" av "biskop" Børre Knudsen til "prest" i "Strandebarm prosti", i Fiskarheimen i Bergen.

31

Oslo bispedømmeråd nominerer fem kandidater til valg av ny biskop i Oslo bispedømme etter Andreas Aarflot, som går av med pensjon 31. juli 1998. De fem er professor ved Menighetsfakultetet Torleiv Austad, biskop i Møre Odd Bondevik, prost i Asker og Bærum Anne-Lise Brodtkorb, dompost i Oslo Ole Chr. Kvarme, og praktikumsrektor Gunnar Stålsett. De stemmeberettigede ved valget får frist til 1. januar 1998 med å avgi stemme.

NOVEMBER 1997

2

Oslo domkirkes 300 års jubileum feires med jubileumsgudstjeneste med kong Harald og dronning Sonja og 1.000 andre til stede.

9-14

Kirkemøtet i Trondheim vedtar arbeidsrettslige konsekvenser av sitt vedtak fra 1995 om homofilt samliv og kirkelig tjeneste. Ny Plan for konfirmasjonstiden vedtas. Kirkemøtet går ikke inn for deling av Agder bispedømme. Den katolsk-lutherske Felleserklæring om rettferdiggjørelseslæren får tilslutning. Kirkemøtet behandler spørsmålet om urfolk i kirken med utgangspunkt i samisk kirkeliv, og erkjenner at myndighetens fornuftspolitikk og Den norske kirkes rolle har medført overgrep mot det samiske folk.

20

Professor ved Menighetsfakultetet, Ernst Baasland (52), Oslo, utnevnes til biskop i Stavanger bispedømme.

24

Åpningen av Kirkelig Utdanningscenter i Nord blir markert i Tromsø under et møte med 100 utsendinger fra alle nordnorske prostier. Senteret tar høsten 1998 inn studenter til et praktisk kirkelig årsstudium for prester, kateketer og diakoner. Det blir opprettet praksiscenter i Alta, Bodø og Kautokeino.

25

Biskop Sigurd Osberg varsler i brev til prost Asle Dingstad i Larvik at han vil bringe striden med prosten inn for Den norske kirkes lærenemnd. Dingstad har fraskrevet seg åndelig tilsyn fra sin biskop som følge av at biskopen vil tillate homofilt samboende å ha vigslende kirkelige stillinger.

25

Geir Gundersen fratrer etter 10 år som forstander ved Diakonhjemmet i Oslo. I en felles pressemelding fra Gundersen og styret sies det at styret er kommet til at det nå er ønskelig med et lederskifte, og at Gundersen har meddelt at han ønsker å fratse sin stilling senest 1. april 1998.

29

Tre prester i Borg bispedømme varsler at de vil bryte med biskop Even Fougner etter Kirkemøtets homofili-vedtak. De tre er sokneprest i Vestby, Jan Petter Magnus, residerende

kapellan i Skjeberg, Tom Hængsle, og distriktssekretær i Santalmisjonen, Boe Johannes Hermansen. Fougner svarer med å be dem vurdere om de i det hele tatt kan fortsette å være prester i Den norske kirke. Fougner utelukker at noen kan være prest uten å stå under tilsyn av en biskop.

30

Foreningen For Bibel og Bekjennelse truer med å be sine medlemmer om å bryte med sine biskoper i protest mot Bispemøtets homofili-vedtak i oktober.

DESEMBER 1997

12

Biskop Rosemarie Köhn varsler at hun vil fremme sak for Den norske kirkes lærenemnd om partnerskap / personer i partnerskap i vigslede stillinger som teologisk problem. Samtidig gir biskopen Siri Sunde forlenget permisjon fra stillingen som kapellan i Nordre Land for inntil ett år og tilbud om en konsulentstilling tilknyttet biskopens sekretariat, lokalisert til prestekontoret i Aust-Torpa. Sunde beholder lønn og bolig. Sunde inngikk homofilt partnerskap 28. juni.

20

Den første konfirmantbok på nordsamisk utkommer. Den heter "Oktavuohta", som betyr fellesskap.

21

En undersøkelse fra meningsmålingsinstituttet Opinion sier at bare fire av ti har tenkt seg til kirke julaften, mot fem av ti ved en tilsvarende undersøkelse for seks år siden. Rapporter i ettertid forteller om stabilt eller økende julebesøk med til dels overfylte julekirker.